

HÄSSELBY-VÄLLINGBY STADSDELSFÖRVALTNING

AVDELNINGEN FÖR SOCIALTJÄNST

Hans Peters

Telefon: 508 04 016

DNR 1.5.1 – 134- 2010

SAMMANTRÄDE 20 APRIL 2010

TJÄNSTEUTLÅTANDE
31 MARS 2010

SID 1 (4)

Till

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Sverige för nyanlända – värden, välfärdsstat, vardagsliv.

Remiss från Kommunstyrelsen, dnr 001-642/2010.

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar och åberopar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.

Leif Spjuth
stadsdelsdirektör

Ingrid Brännström
avdelningschef

Sammanfattning

Förvaltningen ställer sig bakom de förslag som framförs i betänkandet men har några synpunkter att tillfoga. Det kan innebära svårigheter för en kommun att tillhandahålla lärare som även behärskar ”små” språk. Kommunerna behöver viss förberedelsestid för rekrytering av lärare mm. Det finns en risk i att kraven på de kompetenser som söks motsvaras av för få personer i förhållande till behovet. Vidare är det viktigt att samhällsorienteringen är mycket tydlig när det gäller synen på relationsvåld, barnnuppföstran, barn och ungas integritet och frigörelse. Svensk lag inom området bör redovisas som en del i utbildningen.

Bilagor:

- 1.Missivbrev
- 2.Sammanfattning av utredningen Sverige för nyanlända -värden, välfärdsstat, vardagsliv (SOU 2010:16)

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för Socialtjänst, enheten för Ekonomiskt bistånd och Barn- och ungdomsenheten.

Bakgrund

Regeringen beslutade den 5 november 2009 att tillsätta en särskild utredare och med uppdrag om att utreda och lämna förslag om samhällsorientering för nyanlända invandrare. Betänkandet överlämnades till regeringen den 4 mars 2010. Den har sedan sänts ut på remiss till berörda statliga myndigheter, ett antal kommuner, fackliga organisationer, invandrarföreningar, religiösa organisationer mfl.

Remissen har från kommunstyrelsen sänts till stadsdelsnämnderna i Hässelby-Vällingby, Enskede-Årsta-Vantör, Rinkeby Kista och Skärholmen, samt Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden för yttrande senast den 10 maj 2010.

Sammanfattning av remissen

I betänkandet föreslås att varje nyanländ person ska erbjudas minst 60-timmars samhällsorientering. Det ska ses som en bas som kan kompletteras genom kommunala insatser, insatser från landstinget eller statliga myndigheter. Målgruppen rör sig troligen om 8.000-10.000 personer per år. Kommunerna ges frihet att, efter lokala pedagogiska överväganden och mot bakgrund av individuella behov, besluta om tidpunkten och ordningsföljden för de olika ämnesområdena.

Man framhåller i betänkandet vikten av höjd lärarkompetens då effektiviteten i informationen står och faller med deras förmåga att anpassa undervisningen till de individuella deltagarnas behov och förutsättningar samt deras förmåga till dialog och diskussion och inte minst pedagogisk kunskaper.

Vidare föreslås att samhällsorienteringen ska genomföras på den nyanländes modersmål eller annat språk som han eller hon behärskar väl. Det är av största vikt att utbildningen ges så tidigt i etableringsprocessen. Undervisning på svenska ger tyvärr inte samma effektivitet hos personer som varit kort tid i landet och inte behärskar svenska språket tillräckligt bra. I vissa fall bör det dock vara möjligt att ge undervisningen på svenska med hjälp av tolk. Valet av språk ska i första hand ske mot bakgrund av pedagogiska överväganden.

Den som utför samhällsorienteringen behöver därför ämneskunskaper, pedagogisk kompetens och goda kunskaper i svenska samt det/de språk som samhällsorienteringen ges på. I betänkande bedömer man att det i dagens läge inte finns tillräckligt många personer i landet som har den breda kompetens som efterfrågas. För att säkerställa nationell likvärdighet och hög kvalitet behövs särskild insatser på högskolenivå. Kompletteringskurser om 30 högskolepoäng med särskild inriktning på målgruppen nyanlända invandrare, bör erbjudas inom ramen för exempelvis lärarutbildningen.

Kommunernas ansvar för samhällsorienteringen innebär inte alltid att den måste utföras av kommunen i egen regi. Tjänsterna kan köpas på marknaden eller. Kommuner kan samverka med andra kommuner eller andra aktörer. Även distansundervisning med hjälp av modern teknik kan bli aktuell. Länsstyrelserna föreslås få uppföljningsansvaret för verksamheten.

Samhällsorienteringen bör innehålla många ämnen tex. Sveriges geografi, demografi, ekonomi, sociala struktur, politik, välfärdsinstitutioner och kultur.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig bakom de förslag som framförs i betänkandet och anser det mycket positivt att man vill säkerställa kvaliteten i samhällsorienteringen för nyanlända. Förvaltningen har dock några synpunkter och kommentarer.

Flyktingströmmarna till Sverige kommer från olika områden i världen och beror ofta på uppblussade regionala och lokala konflikter av olika slag. Omfattningen varierar över tid. Det kan medföra praktiska konsekvenser för tillgången på personal som talar olika gruppers modersmål. Om en grupp flyktingar inte har "etablerade" landsmän i Sverige sedan tidigare, kan det ta tid innan det finns utbildade lärare i samhällsorientering som behärskar just deras språk. Migrationsverket bör ha så korta handläggningstider som möjligt och det kan ge kommunerna mindre tid till förberedelse och utbildning av personal. Det kan också vara svårt att tillgodose behovet av lärare i "små" språk i alla delar av landet.

Att ge orientering om lokalsamhället är mycket viktigt. Kunskap om den egna livsmiljön skapar lokalkännedom och trygghet. Det samlade kravet på lärarna vad gäller språk, formell utbildning och kunskap om lokalsamhället kan vara svårt att tillgodose.

Vidare vill förvaltningen framhålla vikten av att samhällsinformationen till nyanlända blir mycket tydlig och konkret när det gäller synen på relationsvåld, barnuppföstran och barns och ungdomars behov av integritet och frigörelse.

Stadsdelens Familjestödsenhet har tidigare bedrivit gruppverksamhet med nyanlända bla. i hur man uppföstrar barn i Sverige. I takt med minskat antal nyanlända har stadsdelen idag ingen sådan verksamhet, men planer finns på att senare under året erbjuda även invandrare som varit i stadsdelen en tid, sådan viktig gruppinformation.

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden föreslås besluta att som svar på remissen åberopa och överlämna förvaltningens yttrande till kommunstyrelsen.
